

Hans Agerbeks prædiken i anledning af de danske krigeres hjemkomst 1851

Taler

Hans Agerbek
Præst

Dato

27. februar 1851

Sted

Øster Hæsingø Kirke, Faaborg

Omstændigheder

Prædiken er desuden holdt i Hillerslev Kirke den 28. februar 1851.

OBS! Teksten er ikke komplet. Der mangler et afsnit (s. 10 og 11) i Det Kongelige Biblioteks digitaliserede udgave.

Prædikentekst

Esajas' Bog kapitel 43, vers 1-3

- 1 O Herre vor Gud og himmelske Fader! Vær lovet og priset af vort inderste
Hjerte; thi Du har øvet Storværk, din høire Haand, din hellige Arm har frelst os!
Du har kundgjort din Frelse for Folkenes Øine, Du har aabenbaret din
Retfærdighed for Jordens Riger. Du har viist din Kjærlighed og Trofasthed
5 imod vort elskede Fædreland, og Sagnet om den Seir, Du gav os, ombæres til alle
Jordens Egne. Derfor jubler hele Landet for Dig og synger Frydesange. Du er
vor Gud og vi ere dit Folk, som Du har frelst og som Du beskjermer. O Gud!
vor Gud! Giv os taknemmelige Hjerter, at vi stadig maa tjene Dig med Troskab
og give Dig alene Æren! thi Du var god imod os og din Miskundhed varer
10 evindeligt over dem, som elske Dig. Hør os i Jesu Navn vor Fader! o. s. v.

Text. Esaias 43, 1—3.

- "Men nu siger Herren, som skabte dig, Jacob! Og dannede dig, Israel! saaledes:
15 Frygt ikke; thi jeg gjenløfte dig, jeg kaldte dig ved dit Navn, du er min! Naar du
gaaer igjennem Vandene, da vil jeg være hos dig og igjennem Floderne, da skulle
de ikke overskylle dig, naar du gaaer igjennem Ilden, skal du ikke brændes og
Luen skal ikke fortaere dig; thi jeg er Herren, din Gud, Israels Hellige, din
Frelser!"

20

Med disse trøstefulde Ord styrkede Herren sit Folk Israel i de gamle Dage og,
hvad han havde forjættet, et holdt han visselig, han frelste dem af alle Farer, naar
de holdt sig til ham. Som han forbarmede sig over dem i Fortiden, saaledes har

25 han ogsaa forbarmet sig over os i de sidste Dage.

Mægtige Fjender overskyllede vort fredelige Danmark som Vandbølger; men Herren var med os og frelste os af Fjendernes Haand. Hvormange der end vare imod os, kom de dog ikke til de Danske Øer; her bleve vore Byer ikke fortærede
30 af Luerne, her bleve vor Flids Frugter ikke bortranede af Voldsmænd. Vore Danske Krigeres Tapperhed holdt dem tilbage og nu har Fjenden allerede for længe siden flagen maattet drage ud af alle de Danske Lande. Det har Guds almægtige Kraft udrettet; thi han er Herren, Israels Hellige, vor Frelser!

35 Det var en sørgelig Stund, da vore Krigere skulde drage ud imod Fjenden. Da maatte de forlade deres Kjære; med Taarer skildtes Hustruen fra hendes Mand, Søsteren fra hendes Broder, Moder og Fader fra deres elskede Søn. Danmarks Nød kaldte Landets Sønner til Kampen; Pligten bød, og de fulgte villige, skjønt det var ikke til at erhverve Lykke og Velstand, de droge ud; men det var imod
40 Kugler og Sværd. Et Ildhav skulde de vade igjennem, en Regn af Kugler skulde hilse dem, Døden lurede paa dem, Fangenskab og smertelig Lemlæstelse truede dem.

Det var ingen let Seir de havde at vinde, Faren var saare stor, efter menneskelig
45 Beregning var det neppe

troligt, at de kunde overvinde den. Derom spurgte de heller ikke, det gjaldt Danmarks Frelse, Gud var mægtig til at give Seir, og han holdt sin beskjærmende Haand over dem. Hvad han fordum lovede Israel, det opfyldte han paa dem.
50 Han førte dem igjennem Vandene, og naar de maatte gaa igjennem Ilden fortærede Luen dem ikke. Han gav dem Mod, til syngende at trodse Faren, han gav dem Velsignelse til at overvinde den.

Vel segnede Mangen for Fjendens Kugler og Sværd; men ikke Een faldt uden
55 Herrens Styrelse. De faldt som Danmarks trofaste Sønner, de faldt med Hæder og deres Navn vil mindes med Taknemmelighed iblandt Efterkommerne.

Vel bleve ikke Faa lemlæstede; men dog ikke Flere end taknemmelige Brødre ere istand til at forsørge med Hæder og befri dem fra at lide Nød.

60 Vel maatte de Allesammen lide meget Ondt og Nogle prøve den haarde Skjæbne at være Friheden berøvede i Fjendens Land. Men, Gud være lovet! Det varede

kun en kort Tid. Gud gav os dem igjen tilbage.

65

Vinteren kom i det sidst forsvundne Aar og Krigen var endnu ikke til Ende. Med Gru saa vi Vinteren nærme sig. Hvad Fjendens Kugler og Sværd ikke havde kunnet naa, det truede nu Kulde, Sygdom og Feldttogets Anstrængelser at fordærve. Men Gud, som er Herre over al Naturen, han er ogsaa Herre over
70 Kulden. Han bød— og Vinteren blev mild. Gud, som er Herre over Alting, han er ogsaa Herre over Sundhed og Sygdom. Han bød og vore Krigeres Legemer bleve stærke, saa at de kunde udholde Besværlighederne uden at gaa under. Han var med dem igjennem Vandene og viste sig som den hellige, almægtige Gud, deres Frelser.

75

Nu er den glade Stund kommen, da vi have faaet vore Krigere tilbage igjen! O hvem kan beskrive den Glæde, da Moder og Fader igjen saa deres Søn, Hustruen sin Mand og Søsteren sin Broder. De frygtede for at see dem blege, hentærede, med nedbrudt Helbred, kummerfulde og nedbøiede; men see, hvad den
80 almægtige Gud har udrettet! Han førte dem tilbage med sunde og kraftige Legemer, fulde af Seirens Glæde, hærdede i Krigen, stærke som Nordens ægte Børn.

85

O lad os da Alle takke Gud og synge i Hjertet, som David synger i den 91de Psalme: Den, som boer i den Høiestes Skjul, han skal blive om Natten i den Almægtiges Skygge. Jeg vil sige: Herren er min Tillid og min Befæstning, min Gud, paa hvem jeg forlader mig! thi han skal fri dig af Fuglefangerens Snare, af den fordærvelige Pestilentse, han skal bedække dig med sine Vingefjære og du skal haabe under hans Vinger, hans Sandhed er et Skjold og et Pantser. Du skal
90 ikke frygte for Nattens Forskrækkelse, ikke for Pilen, som flyver om Dagen, ikke for Pestilentse, som farer frem i Mørket, ikke for Ødelaggelse, som fordærver om Middagen. Om Tusinde falde ved din Side og Titusinde ved din høire Haand, skal det dog ikke komme nær til dig. Du skal kun skue det med dine Øine, og see, hvorledes det betales de Ugudelige. Dig skal intet Ondt vederfares
95 og der skal ingen Plage komme nær til dit Paulun; thi han skal befale sine Engle om dig og bevare dig paa alle dine Veie, at du skal ikke støde din Fod paa en Steen. Du skal troede paa en grum Løve og paa en Øgle, du skal nedtræde en ung Løve og Drage. Efterdi han haver Lyst til mig (siger Herren) saa vil jeg udfri ham, jeg vil opsøge ham; thi han kjender mit Navn. Han skal kalde paa mig og
100 jeg vil bønføre ham, jeg er hos ham i Nød, jeg vil fri ham og herliggjøre ham, jeg vil mætte ham med et langt Liv og lade ham see paa min Salighed".

105 O kjerre Venner! er det ikke ret som om hvert Ord i denne herlige Psalme var
sagt om vort elskede Danmark, som Gud saa faderlig har vaaget over.

110 Ja, Gud har ikke alene givet os vore Krigere tilbage igjen med sunde Legemer;
men han har tillige givet dem Seir og stor Hæder.

Da Krigen begyndte, havde vort Danmark længe hvilet under Fredens Skygge.
Det var nu bleven en fremmed og uvant Sag for den Danske Mand at drage i
Leding. Med ængstelig Forventning om Udfaldet saa vi derfor Danmarks
115 Sønner drage ud og vi fulgte dem i Aanden med stille Bøn. Gud hørte vore
Bønner. Allerede i det første Slag vandtes ved Bau en glimrende Seir og samme
Aar blev to Gange en stor Overmagt hæderlig slaaet tilbage ved Nybbel og
Dyppel.

120 Det følgende Aar begyndte Krigen atter med sørgelige Udsigter; men den endte
med den store Seir ved Fredericia, som vakte hele Europas Beundring.

I det sidst forsvundne Aar havde Danmarks Helte ikke, som forhen, en Fjende
at kjæmpe imod, som var meget overlegen i Tallet; men derimod var Fjendens
125 Stilling og hans Befæstninger saa fordeelagtige for ham, at det ogsaa nu syntes at
der maatte mere end menneskelig Kraft til her at vinde Seir. Men der var ogsaa
mere end menneskelig Kraft med Danmarks Krigshær. Den almægtige Gud var
med den; thi den kjæmpede for en retfærdig Sag. Det store Slag ved Idsted, de
glimrende Seiervindinger ved Midsunde og Frederiksstad, fordunklede endnu
130 den straalende Hæderskrone fra Fredericia. Slesvig blev atter vundet,

det gamle Dannevirke blev paa ny reist og Dannebrogssfanen vaiede fra Thyre
Dannebods ældgamle Gjerde for vort Fædreland. Hvad Danmarks Krigere
vandt, har Danmark beholdt indtil denne Stund.

135

Tak! I gjæve Danmarks Sønner! for Eders Mod, Eders Fædrelandskjærlighed,
Eders tappre Værge! Tak for Eders Orden og Lydighed imod Eders kjække,
hæderlige og vise Befalingsmænd! Tak! fordi Danmarks Ære og Danmarks
Frelse var Eder kjærere end Livet paa denne Jord.

140

Bare I vendte slagne tilbage, saa vilde vi vel med Bedrøvelse have modtaget Eder; men der havde dog ingen Grund været til Bebrejdelse. Under saadanne Omstændigheder vilde et Tab kun have bragt Smerte; men ingen Skjændsel.
145 Men nu ere I komne med Seir, med en stor, en herlig Seir! Gud være lovet for sin store Naade! Og takkede være Danmarks trofaste, heltedige Sønner!

Aldrig har Danmark siden Valdemarernes Dage havt saa straalende en Hæder som i denne Krig. I de to sidste Aarhundreder havde Danmarks Krigshær ikke
150 kunnet vedligeholde den Berømmelse, som deres Forfædre havde vundet. Kun Sømagten havde bevaret sin gamle Hæder, og Havet kaldtes derfor: De Danskes Vei til Ros og Magt. Det maatte vare saaledes; thi Flaadens Mandskab var Danske og befaledes af Danske; men gaa vi et hundrede Aar eller længere tilbage i Tiden, saa bestod vor Krigshær til Lands dengang for en stor Deel af Tropper,
155 som vare hvervede fra Tydskland og især vare mange af de Befalende Udlændinge, som ikke bandtes med Kærlighedens Baand til Danmark, ja mangengang viste Foragt imod deres Danske Undergivne, mishandlede og forhaanede dem. Da var det ikke at undre over, at de bleve overvundne i Kamp mod deres tappre, nordiske Naboer, de Svenske. Men nu, da en Række af gode
160 og vise Konger har sørget for, at Landets Krigshær kom til at bestaa af Landets egne Børn og befaledes af Danske, som elskede Danmark og gjerne vilde vove Liv og Blod for det kjære Fædreland, nu har vor Hær til Lands vundet samme Hæder igjen som Flaaden og den sidste Krig har viist Europa, hvad dansk Tapperhed formaner at udrette.

165 Tapperhed er hæderlig; men, naar den Tappreer grusom imod de Overvundne, fordærves hans Hæder. Gud være lovet! Den Plet besmitter ikke den danske Krigshæders blanke Skjold! Uagtet Fjenderne vare Oprørere mod deres lovlige Konge og Herre, mod deres gode og kjærlige Landsfader, saa har jeg dog aldrig
170 hørt et eneste Eksempel paa Haardhed imod dem i denne Krig. Som Kongen selv (...)

[OBS! Afsnit mangler. Side 10 og 11 i den oprindelige udgave]

175 (...) denskjærlighed, vil Herren engang slaa det ned. Frygt ikke! siger Gud; men, hvorfor skulle vi ikke frygte? Fordi jeg gjenløste dig, siger Herren, jeg kaldte dig ved dit Navn, du er min!— Jesus Christus har forløst os ved sin Lidelse og Død, ved hans Forløsning bleve vi i Daaben Guds Børn! Naar vi bevare den Troskab, vi have lovet i Daaben, naar vi af Hjertet forsage Guds Fjende med Alt, hvad

hans er og af Hjertet tro paa den treenige Gud, saa ere vi Herrens, saa kjender han os for Sine, saa kunne vi frimodige sige: Herren er min Hyrde, mig fattes Intet!

185 Dersom I have den Frimodighed, da ville I ogsaa vinde Seir i den Kamp, som Herren fremdeles kalder Eder til, i den aandelige Kamp imod Sjælens Fjender; thi vi have lige til vort jordiske Livs Ende en Kamp at bestaa for Himmeriges Rige, og den Kamp den er tilvisse værd at stride. Skjönt er gamle Danmarks Rige; men langt skjønnere endnu er Himmeriges Rige. Alt, hvad Skjönt der
190 findes i vort elskede Fædreland paa Jorden, det er dog kun et mat Billede af det meget Herligere, som findes histoppe i vort himmelske Fædreland. Skjøn er Hæderens Krands paa Jorden; men evig, uforvisnelig, uforgjængelig er den Krone, hvormed Herren vil smykke sine trofaste Stridsmænd i Himmelen. Herligt er det efter ustandne Besværligheder at komme hjem til sine Venner
195 her paa Jorden og glæde sig med dem i Kjærlighed; men hvor langt herligere maa det ikke være at komme hjem til sin Gud og Frelser i Himmelen og der evindeligt at glædes med ham og alle Guds Børn i hans Salighed. Dertil har Gud kaldet os Allesammen ved Jesus Christus; men, ligesom Fjenden vilde berøve os vor dejligste Vang og Vænge paa Jorden og vore Krigere have vovet Liv og Blod, for
200 at værgе vort Danmark, saaledes have vi ogsaa aandelige Fjender, som ville berøve os vor usigelig dejlige Arvelod i Himmelen. Dem maa vi Alle kjæmpe imod lige til vor Død. Vi have Kamp imod de kjødelige Lyster, som ville besmitte og fordærve Aanden i os, vi have Kamp imod vore Hjerters Hovmod, som vil røve Æren fra Gud, vi have Kamp imod Verdenskjærligheden, som vil
205 udslukke Længselen efter Himmelen i vore Hjerter. Til den Kamp ere vi alle kaldede, igjennem Herrens Ord lyder Krigsbasunens Røst, den vækker Alle, de Gamle saavel som de Unge, Qvinden saavel som Manden. Mine Brødre! siger Apostelen Paulus: Vorder stærke i Herren og i hans Vældes Kraft! Ifører Eder Guds fulde Rustning, at I kunne vorde mægtige til at modstaa Djævelens
210 snedige Anløb; thi vi have ikke Kamp imod Kjød og Blod; men imod Fyrstendømmer og Magter, imod Verdens Herrer, som regjere i denne Tids Mørke, imod Ondskabens aandelige Hær under Himmelen. Derfor tager Guds fulde Rustning paa, at I kunne gjøre Modstand paa den onde Dag og bestaa, efter at have overvundet Alt. Saa staaer da omgjordede om Eders Lander med
215 Sandhed og iførte Retfærdigheds Pantser, Fødderne ombundne med Færdighed i Fredens Evangelium. For Alting griber Troens Skjold, med hvilket I skulle kunne slukke alle den Ondes gloende Pile og tager Saliggjørelsens Hjelm og Aandens Sværd, som er Guds Ord.

220

Hver, som modig vil træde i den Kamp, han hører til Guds aandelige Israel, og til ham gjelder visselig Guds Forjættelse: Frygt ikke; thi jeg gjenløste dig, jeg kaldte dig ved dit Navn, Du er min! Naar Du gaaer igjennem Bandene, da vil jeg være hos dig og igjennem Floderne, da skulle de ikke overskylle dig, naar Du
225 gaaer igjennem Ilden, skal Du ikke brændes og Luen skal ikke fortære dig! O lad os da Allesammen kjæmpe som Jesu Christi Krigere, at hans Naade altid maa beskjarme vort gamle Danmark og her maa vare en liflig Opdragelsesskole for Himmeriges Rige. Kampen kan stundom være haard; men Gud, den Almagtige, vil føre os Alle sammen uskadte igjennem alle Angestens Vande og Anfægtelsens
230 Luer; han vil give os en herlig Seir, naar vi kun ville blive tro indtil Enden.

235

O hvor glade skulle vi da ikke samles med hverandre, naar vi engang komme hjem og Herren vil aftørre alGraad af vore Øine og Døden skal ikke være mere, ei heller Sorg eller Skrig eller Pine; thi de forrige Ting ere forsvundne! Gud styrke os Alle, at vi maa kjæmpe for Himmelen som Danmarks Krigere have
kjæmpet for Danmark! Her er Seiren vis formedelst Jesus Christus; derfor kunne vi altid vare hjerteglade i Herren. Ham være Lov og Priis i al Evighed! Amen!

240

Kilde

Manuskript er hentet fra: Agerbek, H. Prædiken, holdet i Østerhæsing Kirke den 27de Februar, og i Hillerslev Kirke den 28de Februar i Anledning af vore Krigeres Hjemkomst (1851) Digitaliseret af Det Kongelige Bibliotek

Kildetype

Dokumentation i bogværk

245

Tags

Den Første Slesvigske Krig 1848-1851, Prædiken, Prædikener fra 1800-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/hans-agerbeks-praediken-i-anledning-af-de-danske-krigeres-hjemkomst>

250

255